

Nr.

VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTAS Nr.: TAP-23-1453 23-11277(2)		DĖL VYRIAUSYBĖS 2017 M. KOVO 1 D. NUTARIMO NR. 149 „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS MOKSLO IR STUDIJŲ ĮSTATYMO ĮGYVENDINIMO“ PAKEITIMO PROJEKTO (toliau – Nutarimo projektas)		
		Rengėjas	Svarstyta	Siūloma
Įstatymo įgyvendinamasis teisės aktas	Pasirenkama <input checked="" type="checkbox"/> Taip <input type="checkbox"/> Ne Priėmimo Terminas 2024-01-01	Pasirenkama Švietimo, mokslo ir sporto ministerija	Pasirenkama <input type="checkbox"/> TAP <input type="checkbox"/> LRV pasitarimas <input type="checkbox"/> LRV posėdis <input checked="" type="checkbox"/> Nesvarstyta Norėdami įvesti datą, spustelėkite arba bakstelėkite čia.	Pasirenkama <input checked="" type="checkbox"/> Svarstyti TAP <input type="checkbox"/> Svarstyti LRV pasitarime <input type="checkbox"/> Svarstyti LRV posėdyje (A dalyje) <input type="checkbox"/> Svarstyti LRV posėdyje (B dalyje) <input type="checkbox"/> Grąžinti tobulinti
Įgyvendina Vyriausybės programą	Pasirenkama <input type="checkbox"/> Taip <input checked="" type="checkbox"/> Ne			

SPRENDŽIAMA PROBLEMA

Poreikį teikti Nutarimo projektą sąlygojo šios aplinkybės:

- Būtinybė atnaujinti ekspertinio ir formaliojo vertinimų tvarkas, siekiant atliepti Mokslo ir studijų įstatymo pakeitimus - priimti 1) Mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 46, 59, 74, 75, 75-1, 75-2, 75-3, 76, 77, 82, 83 straipsnių pakeitimo, 9 straipsnio pripažinimo netekusiu galios ir įstatymo papildymo 76-1, 76-2, 83-1 straipsniais įstatymo Nr. XIV-654 ir 2) Mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 4, 10, 11, 15, 27, 28, 35, 38, 39, 48, 52, 53, 56, 58, 60, 65, 66, 67, 69, 71, 72, 72-1, 73, 75-3, 77, 85 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 64-1 straipsniu įstatymo Nr. XIV-1257 (toliau – Įstatymai) įgyvendinamuosius teisės aktus. Mokslo ir studijų įstatymo pakeitimai buvo priimti siekiant suvienodinti mokslo ir studijų finansavimo modelius, nutarus finansavimą suskaidyti į tris dalis: bazinį, skatinamąjį ir pagal specialiąsias sutartis.
- Remiantis galiojančiu Paramos studijoms teikimo doktorantams tvarkos aprašu, doktorantas gauna nustatyto dydžio paramą studijoms. Išėjusiems akademinių atostogų doktorantams parama studijoms nemokama. Tokiais atvejais nedirbantys ir savarankiškai nemokantys socialinio draudimo doktorantai (apie 10 proc. doktorantų pagrindinės pajamos yra doktoranto stipendija) netenka galimybės gauti socialinio draudimo išmokas (nedarbo, ligos ir kt.), todėl netenka pajamų.

PROBLEMOS SPRENDIMO PRIEMONĖS

- Nutarimo projektu siūloma Vyriausybei suteikti įgaliojimus švietimo, mokslo ir sporto ministrui priimti įstatymų įgyvendinamuosius teisės aktus:
 - atsižvelgus į Lietuvos mokslo tarybos siūlymą patvirtinti universitetų, mokslinių tyrimų institutų ir kolegijų mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtos, meno veiklos formaliojo vertinimo kriterijų svorio koeficientus;
 - nustatyti mokslo ir studijų institucijų teikiamų duomenų, kurių reikia siekiant atlikti ekspertinį universitetų, mokslinių tyrimų institutų ir kolegijų mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtos, meno veiklos vertinimą ir universitetų, mokslinių tyrimų institutų ir kolegijų mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtos, meno veiklos formalųjį vertinimą, teikimo tvarką;
 - patvirtinti Ekspertinio universitetų ir mokslinių tyrimų institutų mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtos vertinimo aprašą;
 - patvirtinti Ekspertinio universitetų ir mokslinių tyrimų institutų meno veiklos vertinimo aprašą;
 - patvirtinti Ekspertinio kolegijų taikomųjų mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtos ir (arba) meno veiklos vertinimo aprašą;
 - patvirtinti Universitetų ir mokslinių tyrimų institutų mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtos, meno veiklos formaliojo vertinimo aprašą;
 - patvirtinti Kolegijų mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtos, meno veiklos formaliojo vertinimo aprašą;

TEISĖS AKTO PROJEKTO DALYKINIO VERTINIMO PAŽYMA

8) kiekvienais metais skirstyti universitetams ir mokslinių tyrimų institutams valstybės biudžeto bazinio ir skatinamojo finansavimo lėšas pagal mokslo sritis, atliekant šį skirstymą atsižvelgti į Lietuvos mokslo tarybos siūlymą;

9) skirstyti kolegijoms valstybės biudžeto bazinio finansavimo lėšas iš Švietimo, mokslo ir sporto ministerijai skirtų valstybės biudžeto asignavimų;

10) patvirtinti valstybės biudžeto bazinio ir skatinamojo finansavimo lėšų skirstymo mokslo ir studijų institucijų moksliniams tyrimams ir eksperimentinei plėtrai, meno veiklai plėtoti tvarkos aprašą.

2. Patvirtinti Socialinės paramos doktorantams, išėjusiems akademinį atostogų, skyrimo ir administravimo tvarkos aprašą ir nustatyti:

- galimybę skirti lėšas Lietuvos aukštųjų mokyklų ir užsienio valstybių aukštųjų mokyklų filialų, įsteigtų Lietuvos Respublikoje, trečiosios pakopos studijų studentų, išėjusių akademinį atostogų, socialinei paramai,
- šios socialinės paramos doktorantams dydis – 6,5 bazinės socialinės išmokos (318,5 Eur, nuo 2024 m. - 357,5 Eur) per mėnesį,
- socialinė parama skiriama, kai doktorantas tenkina šiuos kriterijus: 1) jis yra vienas iš bendrai gyvenančių asmenų arba vienas gyvenantis asmuo, turintis teisę gauti arba gaunantis socialinę pašalpą pagal Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymą, ir 2) yra išėjęs akademinį atostogų dėl ligos, gydytojui ar gydytojų konsultacinei komisijai rekomendavus, arba dėl nėštumo ir gimdymo, vaiko priežiūros atostogų,
- socialinė parama doktorantui skiriama nuo doktoranto prašymo gavimo iki doktoranto akademinį atostogų pabaigos, bet ne ilgesniam nei 18 mėnesių laikotarpiui.

Pastabos, pasiūlymai:

1. Siūlytina pateikti argumentus kodėl socialinės paramos doktorantams skyrimo ir administravimo tvarkos aprašą teikia Švietimo, mokslo ir sporto ministerija, t. y. kodėl jis nepatenka į Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos kuruojamas veiklos sritis.

2. Siūlytina Nutarimo projekto lydimajame medžiagoje nurodyti kriterijus ir argumentus, kuriais remiantis buvo nustatytas socialinės paramos doktorantams dydis, maksimalus socialinės paramos skyrimo laikotarpis ir maksimali socialinės paramos tam pačiam doktorantui suma.

3. Siūlytina pateikti argumentus dėl būtinumo skirti socialinę paramą užsienio piliečiams, studijuojantiems Lietuvos aukštosiose mokyklose ir užsienio valstybių aukštųjų mokyklų filialuose, įsteigtuose Lietuvos Respublikoje, taip pat pateikti informaciją apie numatomą tokios paramos poreikį.

3. Siūlytina įvertinti galimybę socialinę paramą doktorantams skirti ne nuo prašymo skirti socialinę paramą pateikimo dienos, o nuo aprašo projekte nurodytų kriterijų šiai paramai skirti atsiradimo dienos.

4. Siūlytina tais atvejais, kai numatomas prašymo pateikimas elektroniniu būdu, duomenų gavimas iš informacinių sistemų ir registrų, atsisakyti alternatyvių prašymų, dokumentų pateikimo tvarkų nustatymo Nutarimo projekte.

5. Siūlytina Nutarimo projektą papildyti nuostatomis dėl permokėtos socialinės paramos grąžinimo arba išieškojimo.

6. Taip pat siūlytina įvertinti galimybę papildyti Nutarimo projektą nuostata (informacija) dėl Valstybinio studijų fondo sprendimo skirti ar neskirti socialinę paramą doktorantams apskundimo tvarkos.

Socialinei paramai doktorantams teikti bus naudojamos Fondui šiam tikslui skirtos valstybės biudžeto lėšos, taip pat gali būti naudojamos kitos teisėtai gautos lėšos. Planuojama, kad lėšų poreikis šiam tikslui 2024 m. bus apie 167 tūkst. Eur (numatomas suinteresuotų šia parama asmenų skaičius – 39 asmenys).

Pažymėtina, kad Finansų ministerija išvadoje dėl Nutarimo projekto nurodė, kad lėšos socialinei paramai doktorantams teikti turėtų būti planuojamos ir skiriamos iš bendrų švietimo, mokslo ir sporto ministro sričiai 2024–2026 metams numatytų asignavimų limitų.

Atsižvelgiant į tai, siūlytina Nutarimo projekto rengėjams pateikti informaciją Nutarimo projekto lydimajame medžiagoje ir (ar) tarpinstitucinio pasitarimo metu, ar lėšų poreikis Nutarimo projektui įgyvendinti yra numatytas šiuose asignavimuose 2024 metais.

TEISĖS AKTO PROJEKTO DALYKINIO VERTINIMO PAŽYMA

1. Patvirtinus Nutarimo projektą, bus rengiami ir švietimo, mokslo ir sporto ministro įsakymu tvirtinami:
 - 1) Ekspertinio universitetų ir mokslinių tyrimų institutų mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros, vertinimo aprašas, pakeisiantis Palyginamojo ekspertinio universitetų ir mokslinių tyrimų institutų mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros vertinimo aprašą, patvirtintą švietimo, mokslo ir sporto ministro 2021 m. rugsėjo 2 d. įsakymu,
 - 2) Ekspertinio universitetų ir mokslinių tyrimų institutų meno veiklos vertinimo aprašas,
 - 3) Ekspertinio kolegijų taikomųjų mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros ir (arba) meno veiklos vertinimo aprašas,
 - 4) Formaliojo universitetų ir mokslinių tyrimų institutų mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros, meno veiklos vertinimo aprašas, pakeisiantis Kasmetinį universitetų ir mokslinių tyrimų institutų mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros, meno veiklos vertinimo aprašą, patvirtintą švietimo, mokslo ir sporto ministro 2021 m. rugsėjo 2 d. įsakymu. Bus pradėtos diskusijos su akademinė bendruomene ir kitomis suinteresuotomis šalimis dėl esminių formaliojo vertinimo pokyčių;
 - 5) Kolegijų mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros, meno veiklos formaliojo vertinimo aprašas,
 - 6) Valstybės biudžeto bazinio ir skatinamojo finansavimo lėšų skirstymo mokslo ir studijų institucijų moksliniams tyrimams ir eksperimentinei plėtrai, meno veiklai plėtoti tvarkos aprašas.
2. Socialinei paramai administruoti bus pritaikyta Valstybės studijų fondo informacinė sistema.

STEBĖSENA

Pastebėtina, kad informacija nėra pateikta.

SUINTERESUOTŲ ASMENŲ ĮTRAUKIMAS

Socialinės paramos doktorantams, išėjusiems akademinių atostogų, skyrimo ir administravimo tvarkos aprašo projektas parengtas remiantis švietimo, mokslo ir sporto ministro 2023 m. sausio 25 d. įsakymu sudarytos darbo grupės siūlymais. Į šios darbo grupės sudėtį buvo įtraukti Vytauto Didžiojo universiteto, Lietuvos mokslo tarybos, Lietuvos studentų sąjungos, Lietuvos socialinių mokslų centro, Lietuvos mokslų akademijos, Jaunosios akademijos, Lietuvos jaunųjų mokslininkų sąjungos, Vilniaus universiteto Studentų sąjungos, Lietuvos agrarinių ir miškų mokslų centro, Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos atstovai.

TEISĖS AKTO PROJEKTO DERINIMAS

Nutarimo projektas buvo pateiktas derinti Finansų ministerijai, Teisingumo ministerijai, Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai, Lietuvos universitetų rektorių konferencijai, Lietuvos mokslo tarybai, Valstybiniam studijų fondui, Lietuvos studentų sąjungai, Lietuvos studentų atstovybių sąjungai.

Lietuvos universitetų rektorių konferencija, Lietuvos mokslo taryba, Valstybinis studijų fondas, Lietuvos studentų sąjunga, Lietuvos studentų atstovybių sąjunga Nutarimo projektui pastabų ar pasiūlymų nepateikė.

Į Teisingumo ministerijos ir Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos pasiūlymus atsižvelgta.

Nutarimo projektas, jo rengėjų teigimu, su Valstybine duomenų apsaugos inspekcija suderintas darbo tvarka.

Pastebėtina, kad Socialinės apsaugos ir darbo ministerija argumentuotai siūlė pratęsti maksimalų socialinės paramos doktorantui skyrimo terminą iki 24 mėn. vietoj numatomo 18 mėn. termino. Nors Nutarimo projekto rengėjai nurodo, kad į Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos pasiūlymus buvo atsižvelgta, Nutarimo projekte paliktas 18 mėn. terminas.

KITI SVARBŪS ASPEKTAI

2023-10-12 Švietimo, mokslo ir sporto ministerija pateikė Vyriausybei kitą Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. kovo 1 d. nutarimo Nr. 149 „Dėl Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo įgyvendinimo“ pakeitimo“ projektą (TAIS Nr. TAIS Nr. 23-44(3)). **Siekiant teisėkūros ekonomiškumo, siūlytina jį sujungti su Nutarimo projektu.**

PAŽYMĄ PARENGĖ

Kristina Miliauskaitė

Socialinės politikos grupė